

75-GIỚI ƯƠNG CÁC THỨ RƯỢU

Khi Phật an trú tại nước Câu-diêm-di, nói rộng như trên. Bấy giờ, tại Câu-diêm-di có con rồng dữ tên Am-bà-la có thể làm cho trời hạn không mưa, khiến lúa thóc thất thu, dân chúng đói khổ, chịu đủ thứ tai ương. Lúc ấy, Tôn giả Thiện Lai bèn đến đó hàng phục con rồng dữ, như trong kinh Thiện Lai Tỳ-kheo đã nói rõ. Khi đã hàng phục được con rồng dữ thì đất nước trở lại phong thịnh, dân chúng cảm ân đức của thầy nên muốn báo đáp. Bấy giờ, có năm trăm nhà hào phú vì Tỳ-kheo Thiện Lai mà thiết lập chỗ cúng dường thường xuyên, treo cờ xí, đặt giường ghế, mời chư Tăng cúng dường, và mời riêng Tỳ-kheo Thiện Lai về nhà cúng dường các thứ mỹ thực. Lúc ấy có một nhà sau khi cúng dường thức ăn bèn đem rượu có màu sắc như nước lã ra cúng dường Thiện Lai. Nhân khát nước nên thầy uống thứ rượu đó, rồi trở về tịnh xá. Bấy giờ, nhằm ngày đại hội, Thế Tôn đang thuyết pháp, thì Thiện Lai bị hơi men chệnh choáng, hôn mê, nằm dang chân sóng soải trên đất, trước mặt Thế Tôn. Phật biết nhưng vẫn hỏi các Tỳ-kheo:

- Tỳ-kheo nào mà nằm dang chân trước mặt Như Lai như thế?

- Bạch Thế Tôn! Vì Tỳ-kheo Thiện Lai uống quá nhiều rượu nên bị say nằm như thế đó.

- Tỳ-kheo Thiện Lai này trước đây có bao giờ ngủ ban ngày không?

- Thưa không, bạch Thế Tôn.

- Tỳ-kheo Thiện Lai khi chưa say rượu có bao giờ nằm xoải chân trước mặt Phật không?

- Thưa không, bạch Thế Tôn.

- Khi uống nhiều rượu mà muốn đừng say có được không?

- Thưa không, bạch Thế Tôn.

- Giả sử Tỳ-kheo Thiện Lai không uống rượu thì khi nghe pháp vi diệu, bất tử có muốn bị mất lợi ích, không chịu nghe pháp không?

- Thưa không, bạch Thế Tôn.

- Tỳ-kheo Thiện Lai này vốn từng hàng phục rồng dữ, nay có thể hàng phục nổi con ếch ương không?

- Thưa không thể hàng phục, bạch Thế Tôn.

- Giá mà rồng Am-bà-la nghe được chuyện này ắt sẽ không vui. Từ nay về sau Ta không cho phép Tỳ-kheo uống rượu.

Lại nữa, khi Phật an trú tại thành Xá-vệ, nói rộng như trên. Bấy giờ, Tôn giả Na-di-sí uống rượu đường phèn quá nhiều rồi trở về tịnh xá, thì gặp lúc đại hội, Thế Tôn đang thuyết pháp, nhưng vì bị hơi men chệnh choáng nên Na-di-sí hôn mê bất tỉnh, nằm dang chân sóng soải trước Thế Tôn. Phật biết mà vẫn hỏi các Tỳ-kheo:

- Tỳ-kheo nào mà nằm xoải chân trước Như Lai như vậy?

- Bạch Thế Tôn! Đó là Tỳ-kheo Na-di-sí, vì uống quá nhiều rượu đường phèn nên nằm say khướt như thế đó.

- Tỳ-kheo Na-di-sí trước đây có bao giờ nằm ngủ ban ngày không?

- Thưa không, bạch Thế Tôn.

- Tỳ-kheo Na-di-sí trước khi say rượu có từng nằm xoắn chân trước Phật không?

- Thưa không, bạch Thế Tôn.

- Nếu uống nhiều rượu mà muốn cho không say có được không?

- Thưa không, bạch Thế Tôn.

- Nếu Tỳ-kheo Na-di-sí không uống rượu thì khi nghe thuyết pháp vi diệu, bất tử, có thể để mất cơ hội lợi ích mà không chịu nghe pháp không?

- Thưa không, bạch Thế Tôn.

- Từ nay về sau, Ta không cho phép các Tỳ-kheo uống rượu đường phèn.

Thế rồi, Phật truyền lệnh cho các Tỳ-kheo đang sống tại thành Xá-vệ phải tập hợp lại tất cả, vì mười lợi ích mà chế giới cho các Tỳ-kheo, dù ai nghe rồi cũng phải nghe lại:

Nếu Tỳ-kheo uống rượu đường phèn thì phạm tội Ba-dạ-đề.

Giải Thích:

Rượu: Gồm có mười loại, là: Hòa, điềm, thành, động, tạc, tí, hoàng, tiết, điển, thanh.

1. Hòa: Dùng cơm tấm, bún nát trộn với nước rồi đựng vào trong thạp, thì dù một giọt nhỏ như đầu ngọn cỏ hay đầu sợi tóc cũng không được thấm vào miệng, hưởng gì dùng ly để uống. Nếu uống thì phạm tội Ba-dạ-đề. Đó gọi là hòa.

2. Điềm: Gây rượu vừa biến thành vị ngọt rồi uống thì phạm tội Ba-dạ-đề. Đó gọi là điềm.

3. Thành: Khi chất rượu đã thành khí vị mà uống, thì phạm tội Ba-dạ-đề. Đó gọi là thành.

4. Động: Khi hơi nồng của rượu đã biến hoại mà uống thì phạm tội Ba-dạ-đề. Đó gọi là động.

5. Tạc: Vị rượu đã biến hoại trở thành chua mà đem uống thì phạm tội Ba-dạ-đề. Đó gọi là tạc.

6. Tí: Đem tấm lụa trắng giặt sạch rồi ngâm vào trong rượu, thỉnh thoảng lấy ra phơi nắng, rồi ngâm trở lại, dành khi đi đến những nơi hoang dã, đem vắt lấy nước mà uống, thì phạm tội Ba-dạ-đề. Đó gọi là tí.

7. Hoàng: Rượu thành màu vàng trong chũa biến thành xanh, đem uống thì phạm tội Ba-dạ-đề. Đó gọi là hoàng.

8. Tiết: Bã rượu. (trong nguyên bản không giải thích).

9. Điển: Cặn đục dưới đáy thùng rượu, nếu uống thì phạm tội Ba-dạ-đề. Đó gọi là Điển.

10. Thanh: Rượu ở trên mặt thùng có màu trong xanh như dầu, thì dù một giọt nhỏ như đầu ngọn cỏ hay đầu sợi tóc cũng không được thấm vào miệng, huống gì dùng ly để uống. Nếu uống thì phạm tội Ba-dạ-đề. Đó gọi là thanh.

Rượu đường phèn: Gồm có mười loại, là: Hòa, điềm, thành, động, tạc, tí, hoàng, tiết, điển, thanh.

Hòa: Đường phèn trộn với nước của mầm cây rồi đem ngâm trong thùng thì dù chỉ một giọt nhỏ như đầu cọng cỏ hay đầu sợi tóc cũng không được thấm vào miệng, huống gì dùng ly để uống. Nếu uống thì phạm Ba-dạ-đề.

Còn chín loại sau như trên đã nói.

Ba-dạ-đề: Như trên đã nói.

Ngoài ra còn có các loại: Miến mạch nhân sâm, mẽ phạn sâm, mạch phạn sâm, mộc mạch sâm, xiểu sâm.

1. Miến mạch nhân sâm: Bột lúa mạch trộn với nước mầm cây đem ngâm vào trong thùng, loại này dù một giọt nhỏ như cọng cỏ hay đầu sợi tóc cũng không được thấm vào miệng, huống gì dùng ly để uống. Nếu uống thì phạm tội Ba-dạ-đề.

2. Mẽ phạn sâm: Gạo trộn với nước mầm cây đem ngâm vào trong thùng, nếu uống loại này thì phạm tội Ba-dạ-đề.

3. Mạch phạn sâm: Dùng gai lúa mạch trộn với nước mầm cây ngâm vào trong hũ mà uống, thì phạm tội Ba-dạ-đề.

4. Mộc mạch sâm: Dùng cây lúa mạch trộn với nước mầm cây đem ngâm vào trong hũ rồi uống thì phạm tội Ba-dạ-đề.

5. Xiểu sâm: Gạo lúa mạch đem rang rồi ngâm vào trong hũ cho lên men, thì dù một giọt nhỏ như đầu ngọn cỏ hay đầu sợi tóc cũng không được thấm vào miệng, huống gì dùng ly để uống. Nếu uống thì phạm tội Ba-dạ-đề.

Sau bữa ăn, uống nước Xiểu sâm thì không có tội. Nếu ăn men rượu thì phạm tội Việt-tỳ-ni. Nếu dùng men rượu trộn với cơm mà ăn thì phạm tội Ba-dạ-đề. Nếu ăn đường phèn rồi uống nước thì không có tội. Nếu ăn bã rượu thì phạm tội Việt-tỳ-ni. Nếu hợp ba loại (trên) mà uống thì phạm tội Ba-dạ-đề. Nếu uống rượu ngũ cốc, rượu đường phèn thì phạm tội Ba-dạ-đề. Nếu uống rượu nho thì phạm tội Việt-tỳ-ni. Nếu uống nước tu lâu, nan-đề hay ăn xác của nó đều phạm tội Việt-tỳ-ni. Nếu ăn quả Khư-la, Ca-tỷ-đa, Tỷ-la-bà, Câu-đà-la thì phạm tội Việt-tỳ-ni, vì chúng làm cho người ăn bị say.

Trừ mười bốn loại nước trái cây ép như nước ép trái Am-bà-la cho đến nước ép trái da bà, được phép lọc cho trong rồi uống. Nhưng nếu

chúng biến thành màu rượu, vị rượu, mùi rượu thì tất cả đều không được phép uống. Vì uống nước trái cây lên men làm cho người uống bị say, do đó không được phép uống. Ngoại trừ uống rượu mía đắng, rượu nho đắng và nước ép trái cây. Thế nên nói (như trên).